

національну безпеку України. Звідси має прийти розуміння ціни помилки для нас, яка може бути надто великою у питаннях ринку землі.

Список використаних джерел:

1. Хомутенко В., Волкова О. Ринок землі в Україні: передумови та наслідки. *Економіст*. № 11(301). С. 83–86.
2. Справа «Зеленчук і Цицюра проти України» // LIGA:ZAKON. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO01072>. Рішення від 22.05.2018 № 846/16, 1075/16 (дата звернення: 28.12. 2020).
3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254/96-ВР (зі змінами й доповненнями) / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення : *Закон України від 31.03.2020. Документ 552-IX* / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2020. № 20. Ст. 142.

Спіцина А.В.

студентка,

*Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова*

ПРОЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Структура Ради Безпеки ООН відображає реалії, що склалися після Другої світової війни, і тому потребує реформування. На початку ХХІ століття пропонувалися ті чи інші проекти щодо зміни структури РБ ООН. Наприклад проект «групи чотирьох», в якому ряд країн (Німеччина, Індія, Японія і Бразилія) сходиться на думці, що в Раді слід збільшити кількість постійних членів на шість, а непостійних – на чотири. Правом «вето» нові постійні члени будуть наділені лише на оглядовій конференції через 15 років після вступу в силу відповідних поправок до Статуту.

Також варто відзначити проект Африканської групи. Гана, Нігерія, Сенегал і Південна Африка, спираючись на положення прийнятих в

2005 році «Консенсусу Езульвіні» і Сіртської декларації запропонували свій варіант проекту резолюції, в якому акцент ставився на недостатньому обсязі представництва Африки в Раді Безпеки. Ці країни пропонували розширити число постійних і непостійних членів Ради (з 15 до 26, при цьому країнам Африки відводиться по два місця в обох категоріях) та надати новим постійним членам таких же привілеїв, як і у теперішніх, що було найбільш спірним пунктом проекту [3, р. 51].

Разом з тим, інша група країн (Канада, Іспанія, Італія, Пакистан, Аргентина, Колумбія, Мальта, Мексика, Республіка Корея, Сан-Марино і Туреччина), які об'єдналися в рух *Uniting for Consensus*, виступили з пропозицією розширити загальне число членів з 15 до 25 шляхом виділення ще десяти місць для непостійних членів, при цьому не змінюючи кількість постійних членів Ради. При цьому порядок ротації держав буде здійснюватися на основі рішень групи, до якої ці країни належать: Африка, Східна і Західна Європа, Латинська і Північна Америка, що має дозволити забезпечити справедливе субрегіональне представництво.

Також був розроблений план Разалі, який був першим всеосяжним планом реформ, підготовленим робочою групою відкритого складу і був названий в честь постійного представника Малайзії при ООН Ісмаїла Разалі. По-перше, у плані Разалі (1997 р.) пропонувалося 5 нових постійних місць в Раді Безпеки – 2 місця для промислово розвинених держав і 3 місця для країни, що розвиваються, по одній від Африки, Азії і Латинської Америки (без права вето). По-друге, чотири непостійних члени від Африки (1), Азії (1), Латинської Америки (1) і Східної Європи (1) повинні вступити на посаду на дворічний термін, в результаті чого загальне число країн, що входять до Ради Безпеки складе 24. План Разалі був новаторським в тому сенсі, що в ході перших двох етапів він не вимагав схвалення всієї Генеральної Асамблеї, а лише двох третин держав-членів, присутніх і голосуючих в залі засідань [2, р. 19].

В 2005 році Кофі Аннан запропонував два варіанти реформи Ради Безпеки. «План А» припускав збільшення числа учасників до 24 за рахунок шести нових постійних членів, плюс трьох нових непостійних членів. «План Б» полягав у створенні восьми нових місць, які будуть переобиратися кожні чотири роки, плюс одне непостійне місце, також при загальній кількості 24.

Проте, варто відзначити, що проекти реформування викликають нарікання всередині самої Ради Безпеки. Немає єдності серед постійних членів РБ. Франція і Великобританія відмовилися від використання права

вето в тих випадках, коли обговорювана РБ ООН резолюція стосується особливо серйозних випадків, наприклад масових злочинів, і закликають до цього інших. Росія, США і Китай виступають за збереження існуючого права постійних членів блокувати прийняття певних рішень. Особливо жорстку позицію займає Китай. Пекін турбує входження в РБ ООН таких геополітичних противників, як Індія і Японія. Ряд країн вважає, що різке збільшення чисельності складу Ради Безпеки може привести до зниження ефективності та зменшення оперативності в роботі цього органу. В умовах відсутності консенсусу з висунутим питань все більше число країн проявляє інтерес до «Проміжної моделі» розширення РБ, за якою пропонується розширення числа лише непостійних членів органу, подовження термінів повноважень і поява у держав-членів можливості бути негайно переобраними.

Також, крім розширення чисельного складу Ради Безпеки і права вето, обговорювалися питання про активізацію діяльності Військово-штабного комітету (в структурі РБ) і створення збройних сил ООН, розглядалась можливість введення заходів, що гарантують демократичність процесу прийняття рішень, таких як запрошення конфліктуючих сторін для участі в засіданнях до прийняття принципово важливих резолюцій.

Тим часом, варто відзначити проблему фінансування в ООН. Через нерівну участь у фінансуванні постійно виникають суперечки між країнами, що так чи інакше впливає на діяльність організації. Розвинені країни (Німеччина, Японія та ін.), частка фінансування яких перевищує надходження від деяких постійних членів Ради Безпеки, вимагають наділення їх відповідним статусом в РБ або зниження їх частки за рахунок збільшення внесків постійних членів ради.

У зв'язку зі складним процесом реформ відбулися заходи щодо вдосконалення прозорості і звітності в бюджетній сфері ООН, розширення програми з надання громадськості інформації про доходи чиновників. Були проведені заходи по зміцненню систем нагляду і аудиту. Було створено Бюро з питань етики, удосконалено інструментарій розслідувань, модернізовані структури інформаційних та комунікаційних технологій.

Будь-які великомасштабні ініціативи з реформування ООН стикаються з перешкодами. Пріоритети системи ООН встановлюються її державами-членами, і ООН спирається на колективну волю своїх членів. Без їх згоди ООН не може діяти. Держави-члени дозволять ООН стати сильною і ефективною організацією тільки в тому випадку, якщо вони будуть розглядати ООН як необхідну умову просування своїх

національних інтересів. На думку колишнього Генерального секретаря ООН (1992–1996) Бутроса Бутроса-Галі, перешкоди в реформуванні в основному викликані розколом між Північчю і Півднем, розвиненими країнами та країнами, що розвиваються [1]. Для дієвого реформування ООН необхідні багаторічні зусилля на національному та міжнародному рівнях, а також відповідне міжнародне становище.

Список використаних джерел:

1. Boutros-Ghali B. A Message to the South. New Haven, CT: Yale University, 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://yaleglobal.yale.edu/content/message-south>
2. Lau O. United Nations Security Council Expansion: The Efficacy of Small States under Bipolarity and Uni-Multipolarity, 2003. 19 p.
3. Ogunnoiki A. Reforming the United Nations in the 21 Century: A Discourse on the Enlargement, Democratization and the Working Methods of the Security Council. Lagos State, Nigeria, 2018. 51 p.

Чорна І.В.

аспірант,

Науковий керівник: Андрущенко Т.В.

доктор політичних наук, професор,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА ТЛІ СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ НОВИХ НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ

Новий час породив новий феномен – так звані нові незалежні держави, до яких ми відносимо й Україну. Саме у ХХ столітті, коли нації формувалися і консолідувалися, а національна свідомість зростала, розпочалася активна боротьба національних груп і народностей за право на своє існування. Різко загострилися суперечності між імперським центром та колоніями, адже прагнення народів, які не мали своєї державності, здобути незалежність наштовхувалися на протидію з боку